

# SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan po popoldne, izvzemati nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 m/m × 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine daje kupčiški in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znakma za odgovor.

Upravnštvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, priljubljeno. — Telefon št. 304.

## Ob tla s takim gospodarstvom!

Koncem aprila 1920 je izšla našredba ministrskega sveta, ki je na novo uredila naš izvoz. Izvoz je bil vobče dovoljen proti plačilu izvozne carine in zagotoviti valute. Najvažnejša živila in poglavitev potrebščine pa so bile prepovedane za izvoz. Te vrste blaga bi smela izvajati le nova organizacija pod imenom »Središnja zadruga za snabdevanje in izvoz«. Dviganje naše valute in nov položaj na tržiščih je povzročilo, da so pričeli interesentje močno gibanje proti carinskim določilom te odredbe pa tudi proti izvozu potom Središnje. Vlada je tuhtam popustila pri carinskih postavkah ter dovolila nekaj olajšav za izvoz tako koruze, žola, krompirja. Vršilo se je zborovanje interesentov v Beogradu v ta namen, da se preuredi izvozni red. Vzporedno s tem je šla ljeta vojna v Beogradu med dvema partijama za Središnjo zadrugo na eni ter za svoboden izvoz na drugi strani. Ena kakor druga partija pa je pozabila na ogromni del prebivalstva: na izmučene konsumente.

Naš denar, ki se je bil opomogel, je vsled slabega političnega položaja in strašnih permanentnih kriz hitro zopet izgubil za tretjino na vnanjem trgu. Cene blaga, ki so malo popustile, so zopet začele siliti kvišku. Danes je žalostno dejstvo, da je trdo drago najpotrebenje: drva, premog, mast, moka, krompir, meso. Dasi je pri nas vsega dovolj in je letina ugodna, smo srečno prišli že v avgustu tako dač, da na ljubljanskem trgu ni krompirja in da v Zagrebu manjka mokra.

Zalostno znamenje partijskih bojev v našem parlamentu sramotne slave so objave v »Službenih Novinah« o carinski tarifi. Dne 26. julija t. l. je bila uvedena nova, obširna izvozna carinska tarifa — brez podpisa. Dne 30. julija t. l. je bila že objavljena druga naredba s carinsko izvozno tarifo — iz kancelije trgovinskega ministra. Kot dobrí državljanji smo misili: »Sedaj imamo novi red!« Ali na carinarnicah so dobili depešo, da ne smejo rešpektirati ne prve ne druge. Carinarnicam da ima govoriti le finančni minister.

Fran Govekar:

**Svi inje.**

(Dalej.)

Takrat pa se je pojavil med njimi častnik s seršanti. Buka in vršč sta se maglo polegla. Slišati je bilo povelja in vojaki so zložili na dva kupa gnijati in klobase pred osornega častnika, seržanti pa so dali zbrane jestvine odnesti v sobo v prvem nadstropju ter so postavili pred njo stražo. Še vedno je ostalo voljakom več ko dovolj jedi, da so si pripravili prav izdatno večerjo in jo zalili s čašo dolnjškega vina.

Stari sluga se je zgražal ob oknu in jekaval:

»Oh, ti lajkska zanikarnost! Vse je bilo pripravljeno, pa so vendar še toliko pustili, in zdaj se zategadelj dela greh! Danes je petek, ti ludje pa jedo slanino in klobase ter se ne menijo za božje zapovedi!«

Kakor v grobu je bilo tisto noč v Ljubljani. Vse mnogoštevilne gostilne in kavarne so bile zaprte, na ulici ni bilo človeka in le tu in tam se je posvetil bajonet francoske straže.

Pa so se odprla velika vrata mestne hiše in iz nje sta stopila dva polica: mršavi in dolgi Kozlevčar in trebušasti Kobal. Kozlevčar je nosil lestvico in šop papirja, Kobal pa keblico in velik zidarski čopič.

»Kar tukajle nalepiva prvega!« je dejal Kozlevčar, postavil lestvico na kamenite stop-

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . . .	K 180—
polletno . . . . .	90—
3 mesečno . . . . .	45—
1 . . . . .	15—

”Pri morebitnem povisjanju se ima daljša naročnina doplačati.“ Novi naročniki naj poštejo v prvih naročinah vedno po nakaznici. Na same pismene naročnije brez poslatve denaria se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:

celoletno . . . . .

celoletno . . . . .	K 240—
polletno . . . . .	120—
3 mesečno . . . . .	60—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, L. nadstropje.

Telefon št. 34.

Dopise sprejema in podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov ne vrata.

Posamezna številka velja 1 krona.

Poštnina plačana v gotovini.

možnost resnične izvozne kontrole?

Zmagalo je torej stališče svobodne kupčije in čim večje zarade Narod pa naj vzame vrag! Če ti naši krmiljarji z devizo: »Živela zarađa!« potrebujejo še barjak, jim svetujemo, da vzemo barjak, ki so ga imeli strašni Filibusteji: Crna zastava z mrtvaško glavo in uro na

peseck! Narod hočejo res izstradati, pa upamo, da jim skoro poteka prokleti čas njih delovanja, klj meri naravnost na propast države. Ob tla s tako politiko, pa naj pride katerakoli partije! Prvo je danes ozir na državo in na blaginjo ljudstva, ne pa bogatenje posameznih in zarada!

## Ideje ali dejanja.

Sicer je vsaka stranka že a priori obsojena k temu, da postane enkrat konzervativna. S to splošno činjenico je morala računati tudi slovenska socijalna demokracija, najbrž pa neposredno pred vojno, ko je imela še nekaj ideopravilčne sile, njeni voditelji niso še mogli sluttiti, da se za nekaj let preobrazijo socialno-ekonomski pojem tako, da postane njihno idejno bogastvo ropotja, spadajoča tja, kamor odidejo vse obrabljene utopije.

Drugonarodnostne socijalnode-mokratične skupine so že davno vrge protinarodno prtiljajo čez krov. Glasu družabne nujnosti niso mogle previpeti nobene mednarodne resolucije, in sedanje stanje narodnega momenta v marksističnem sistemu je sem ter tja prav na las podobno na rodnemu imperializmu. Težko je verjetno, da bi se postavilo katerakoli prusko junkerstvo v večjim elanom in večjim usnehom na stališče ekskluzivnega germanstva kot baš nemška socialistična proletarijata. Češki socialisti so v zadnjih dveh letih zagreli mnogo, to je res. Pa to boli v teoriji. Nihitro skovane zakone morajo podpisati vsi Prudhon in Longueti. Lepi so, humani, socialistična pravčnost nanjam in onarodnim življem v republiki veje iz njih. Kakšna pa da je praksa, o tem naj se gredo naši tribuni okoli »Napreja« prepričati na lice mesta. Kako stope razmere v tem oziru v avstro-nemški republike, v Poljski in razen Italije povsod drugod, vodjim naših levicarskih strank ne more biti neznan. Dejstvo, da je nacionalizem razkroil mednarodnost načelo predvojnega socializma, se ne da več zastirati z nobeno sofistiko.

Bojimo se, da taka gospodarska politika ne bo rodila sreče. Tudi se bo govorilo vsed pritisca na kraljevsko in kraljevsko vladilo, — kako bomo potem spali mi policijski? Vsako noč bedi, ko klinka tebi tam pri »Treh gavročah« pijana glava že med kolena. Bog ve, kdaj pojde nocoj spat!«

»Ampak podnevi se opravi takale reč vendar bolje!« se je togočil Kobal, ležeč na trebuhi na lestvi in mazoč s čopičem po kame-nitem stebru.

»Kako jo boš delal podnevi, če pa jo je dobil purgermajster šele zvečer? Tiskar Eger je moral te papirje vendar poprej že natisniti, predno jih moreva midva nalepit!« je razlagal Kozlevčar, ki je vedel o dogodkih v županovi pisarni več ko marsikater mestni svetovalec.

»Z Vrhnik je prinesla deputacija le par takih papirjev, purgermajster pa hoče, da jih je bela vna Ljubljana.«

In Kozlevčar mu je podal tiskovino, da jo je pritisnil na namazano mesto. Ječe je zlezel Kobal z lestve, pograblji koblenco in odkreval za Kozlevčarem.

Ko pa sta pravkar lepila papir na Zoisovo hišo na Bregu, je pritekel iz drevoreda navdol francoski grenadri. Grozeče se mu je svetil bajonet na puški in osorno se je otresel na po-

bite prej iz človeštva egoizem, tudi družabni egoizem. Prej pa se nadajate konca armad, pa naj že nosijo katerekoli nazive. Ali ni zgodovinska ironija, da se postavlja ravno socializem po najkrvavejši vojni na isto ultramilitaristično stališče, s kojega strmoglavit meščanstvo, je bila pred šestimi leti najviročja njegova želja? Danes je najviročja želja ravno nemškega socialističnega proletarijata, vzpostaviti čim najbolj mogočno armado. Že Jaurès je bil prijatelji močne, čeprav temeljito zdemokratizovane armade. Njegovi sonarodni nasledniki prav nič več ne tačijo nujne potrebe, da ima Francija vsak čas v močnih vojaških zborih svojo zaščito, da njih propaganda se kreta v tem oziru naravnost v smere njih antipodov, predvojnih cavelotov. In Ljénin? in Bronstein? Težko bo najti kje v zgodovini bolj neusmiljeno kruto vojaško disciplino nego ravno v boljševiških bataljonih. Boljševiški vojni kazenski zakonik prekaša v pretirani strogosti vse srednjeveške kriminalitete. Nikdar ni absolutistični imperator razpolagal samovoljnje z življenjem in imetkom svojih vojščakov, kot ravno nekdani komunistični sanjar iz ženevskih predmestnih gostiln. Pa čemu naštevati?

Samo v Jugoslaviji socialistični proletarijat ne uvideva narodnoravnovskega pravila, da se daio družabni blagri in ekonomski pridobivite ohraniti do nedoglednih dob edino z armado, pa naj se le ta rekrutira na tači, ali oni časovni razmeram odgovarajoči način.

Stojimo pred zelo čudnim problemom. Pridobiti z nekaj pametne taktike cono B na koroškem plebiscitnem ozemlju. Uredniški »Napreja« dobro vedo, da tvori eden izmed glavnih argumentov nemškega Heimatsdiensta abotno natvezovanje, da bo moralno tamozanje prebivalstvo

licaj. Nobene besede nista razumela, a Kozlevčar mu je pomolil pod nos svoj šop papirjev in grenadir je zadovoljno godrnjaje odkorakal dalje, ko je videl na papirju podpis.

Mesec se je dvignil izza ižanskih hribov in polno posvetil na Zoisovo hišo. Na voglu nalepljeni papir se je bleščal kakor mokra bela svila, Kobal pa je drhte brbral:

»Kaj bi bilo, če ne bi imela s seboj teh papirjev? Se prebodel bi naju bil! Ali si bral, kaj je natiskano? Všeč mu je bilo, kakor si videl.«

»Kaj bi mu ne bilo! Saj je pismo njegovega generala! Lepo pismo, Ti ne znaš brati. Poslušaj!« je dejal Kozlevčar in čital glasno:

»Divizijski general Bernadotte na Kranjce in deželake bližnjih dežel.«

Da gredo Francozi k Vam, ne misljijo nič hudega ne Vam ne Vašemu premoženju. Oni že, oni hočejo, da uživate v miru brez strahu sadevo svojega dela in truda. To je povelje glavilnega generala Buonaparta; on mi je naročil, njegovo voljo v tem izpolnit.

Hudobno vedenje in strašno izsiljevanje, ki ste ga izkusili od cesarskih vojakov med njih umikanjem, nas je morebiti vam že naprej pristudio. Toda otresite se svojega prvega trepeta! Jaz in drugi generali, poglavari in oficirji, ki so pod mojim vodstvom in povelje, Vam ponujamo obrambo in pomoč pred vsemi raznovrstnimi nadlogami.

Ne bojte se za poštenje svojih žen ali za ohranitev svoje vere! Mi cenimo in spoštuemo šege in navade vseh narodov, zlasti pa Vaše!

Naši vojaki so ostro pozvani, da izpolnjujejo svoje dolžnosti in Vam ne smejo storiti nobene krivice; pri tej priči bo s smrto kaznovan vsaki, ki bi vlamastil v Vaše prebivališče in pregrešil rop.

Nismo enaki divjim zmagovalcem. Naše vladljivo vedenje Vas prepriča, da tudi mi zdihujemo zaradi nadlog, ki jih donaša vojna s seboj, in da jih hočemo olajšati. Pridite torej ter ne zapuščajte svojih bivališč!

Bernadotte.

Kobal je zadovoljno kimal, a na obrazu mu je ležalo vendarle silno strmenje.

»Kaj je to branje natiskano v kranjskem jeziku?« je vprašal in korakal dalje.

»V kranjskem, francoskem in nemškem,« je odgovoril Kozlevčar. »Vsakdo v deželi naj zve Buonapartovo povelje.«

Kobal pa je majal z glavo in premišljeval. Ni bil bistra glava in rad je molčal; le kadar je bil poln vina, je čenčal in gobezdal, da je poslinil vse okoli sebe.

»Kranjski jezik . . . čudno!« je govoril zamišljen. »Doslej so govorili in pisarili v njem kvečjemu hlapci, dekle, kmetje in berači.«

»Novi časi gredo v deželo, Kobal, in kdo ve, če ne bodo morali nazadnje celo gospodje na lontovžu in na rotovžu govoriti in pisati v našem kranjskem jeziku!« je dejal Kozlevčar in iznova prislonil lesto. »Namažil!«

## Politične vesti.

= Ustanovno zborovanje klubu »Soč«. V soboto, 14. t. m. ob pol 9. zv. se je vršilo v dvorani Mestnega doma ustanovno zborovanje klubu »Soč«, katerega se je udeležilo nad 400 Primorcev. Predsednik pripravljalnega odbora g. Fr. Puc je v kratkih obrisih očital pomen klubu, ki naj v nestrankarskem sporazumu druži Primorce v eno samo družino, goji družabnost in čuva nad gibanjem v zasedenem ozemljiju. Nato je adjunkt g. J. Cvek v ostrih besedah ožigosal postopanje vlade, ki sen ne briga v zadostni meri za naše rojake onkraj demarkacijske črte in opozorjal na korupcijo politiko, ki se vrši v Beogradu. Za svoja izvajanja je žel burne priznanje. Za njim je nastopal kot tretji govornik živahn poždravljen poslanec g. dr. Dinko Puc, ki je povedjal, da je klub »Soč« nastal iz duševne potrebe Primorcev, kateri druži ljubezen do domovine. Začrpal je očitke, ki so v zadnjem času padali na Primorce, češ da so verižniki itd. Klub »Soč« bodi nestrankarski, v njem naj imajo vsi oni Primorce svoje zatočišče, katerim je domovina vse, strankarstvo pa le postranska stvar. Ostro je grajal načelo centralno vlado v Beogradu, ki ni v slučaju vandalskega porušenja Narodnega doma v Trstu nastopila odločno, marveč se je že opravičila pri Lahih. (Ogorčenje). Zahteva, da se uprave države odstranijo ljudje, ki državi le škodujejo in ki jim je mar le strankarska in lastna korist. Kadarsko bodo stali potem na celu državo pametni in odločni možje, ki jim bo res naša država nad vse, potem bo prišel tudi čas, ko bo tudi za naše neodrešene brate bila odrešilna ura. (Viharno odbravljane). Tajnik pripravljalnega odbora g. Oskar Kuret je prečital pravila, ki so se odobrili. Mesečni prispevki so se določili na 2 K. — Nato so se vpisovali novi člani, nakar so se izvršile volitve. Izvoljeni so bili: za predsednika poslanec g. dr. Dinko Puc, za podpredsednika g. Fr. Puc, za tajnika g. Oskar Kuret, za glagalka g. Peter Baverčar, za odbornike gg.: adjunkt Josip Cvek, dr. Anton Šapla in ing. Dragotin Kunec; za namestnika gg.: Henrik Vimer in Andrej Kerševan. Predsednik g. dr. Puc se je zahvalil za izvolitev, povdarenje, da veže Primorce spomin na preteklost, trpljenje v sedanosti in nado v boljšo bodočnost. — Končno se je protestiralo še proti otvoriti demarkacijske črte na Koroškem in proti mačinacijam in izvajanjem Lahov v naši konici. Sprejeto so bile še nekateri dodatni predlogi glede sprememb pravil in rešena nekatere interna vprašanja, nakar je predsednik s kratkim nagonom zaključil zborovanje.

= Celovec v dolgovih. O gospodarskem položaju Celovca priča mariborska »Draupost« zelo žalostne podatke. Primanjkljaja izkazuje mestno gospodarstvo 8.177.177 K. in dasiravno namerava kriti ta primanjkljaj z velikim povišanjem doklad na pivo, vino in druge opočne piščice, dasiravno hočejo zvišati vse mogoče davčnine, ostane vendar nepokritih 6.350.777 K. Za krite tegi deficit je sedanja večina celovškega občinskega sveta sklenila najeti posojilo 7 milijonov krov. List dostavlja k tem številкам, ki že same zase dosti glasno govorijo o bodočnosti Celovca: Mesto v sedanjem položaju izumira. Že opakovano smo naglašali, da Celovec v Avstriji nima bodočnosti ker leži na strani od velike proge Rim-Dunaj in ker mu dela že danes Beljak veliko konkurenco. V Beljaku pripravljajo že danes gradbo velikih skladiešč zemljišča sože nakupljena: — Celovcu pa to samo obetajo z Dunaja, resnih krovov pa nočajo storiti nobenih, ker ve dunajska vlada sama prav dobro, da svojih obljubnih nikdar ne bo izpolnila. Kaj bo potem s Celovcem? Uradi se bodo preselili v Beljak, trgovci, obrtniki, hišni posestniki bodo ostali brez službe in brez kruha. In ti bodo morali nositi vsa tri bremena, tudi breme 7 milijonov, katere bodo mestni očetje načeli sedaj. Da bo to povzročilo naravnost pančno odseljevanje, je vendar jasno in za njimi bo ostal samo kup dolgov in neštečo nesrečnih rodbin. Kako drugače bi se mogla razviti bodočnost Celovca in vse cone B. če pride pod našo državo, smo povedali že neštakrat in bomo ponavljali še večkrat, da bodo slišali tudi oni, ki danes nočeto slišati.

= Zagrebška občina. LDU. Zareb, 16. avgusta. Danes dopoldne se je sestal klub mestnih zastopnikov hr-

vatske zaednice, ki se je z ozirom na vstop novih članov, ki so bili izvoljeni pri naknadnih volitvah, ponovno konstituiral in izvolil predsednika dr. Šrkulja. Ker se mora na jutrišnji seji mestnega zastopstva voliti novi načelnik, je bilo prvotno določeno, da ne kandidira prejšnji načelnik dr. Šrkulj. Ta pa je odklonil, ker bi mu po volilnem redu, kakršnega se misli vzakoniti, bilo nemogoče, sodelovati aktivno v politiki in bi ne mogel biti izvoljen v konstituanto. Potem je bilo sklenjeno, da se na načelnikovo mesto kandidira arhitekt Vekoslav Heinzl, dolgoletni mestni zastopnik.

= Laški socijalni demokrat Cosattini o razmerah v zasedenem ozemljiju. Ob priliki razprave o aneksijskem zakonu v laški zbornici je socijalni demokrat Cosattini in govoril o razmerah v našem zasedenem ozemljiju. Iz njegovega govora naj posnamemo naslednje značilne ugotovitve. Govoreč o vojaškem uradu »I. T. O.« (Ufficio informazioni per le truppe operanti). — Spojonažni urad je dejal: Brezimmo obrekovanje je teroriziralo deželo. Od 500 do 600 oseb je bilo interniranih, dasiravno ni zahtevala tega resna potreba ali nevernost. Kakih 60 oseb se še vedno ne more vrniti domov. Vse nacionalistične osvetne, vse najbedejše sumnje so prihajale tako do izbruhu. Poslanec Vassallo je govoril o hišah v Kastvu, ki so pozno odprele svoja vrata našim vojaka: jaz pa sem videl druge hiše, ki zapirajo vrata za prevelikim številom ljudi iz Julijanske Benečije. Govor o ječah v ulici Tigor in pri Jezuittih v Trstu, kar je dokument sramote za civilizirani narod. V celiči, ki nima več kot tri štirjaške metre, sem videl štiri nesrečnike. Nisem se upal vstopiti. In tudi najpomembnejši glasovi protesta proti tem razmeram se zadušujejo, svoboda tiska z avstrijskimi zakoni, pred sodiščem pa z najstrožjimi vojaškimi ukazimi. Govoreč o nas Jugoslavijo je dejal: »Naše oblasti so nekaj časa kazale neko dobroščnost, ki je ugajala Slovenscem, ali bilo je mnogo obljub, ki se niso izpolnile, in to je bolelo Slovence. Toda to je bilo v središču, na vodilnih in odgovornih mestih, katerim pa se ni posrečilo doseči, da bi jih bili umeli tuji izvrševalni organi. Tako se je v splošnem preveč smatral vsak Sloven za vohuna, za sovražnika. Otdot vsa ona politika preganjani in terorizma, ki se je še vedno bolj poostrovala, odkar so se začele nakopičevati težave pri reševanju jadranskega vprašanja. V slovenskih krajih zakoni, svoboda in pravica ne obstoje: tu vlada samovolja posadnega poveljnika, občinskega komisarja, brigadirja, zadnjega orožnika. Organizacije se zatirajo, prepovedujejo se sestanki, učiteljstvo se preganja, vrše se hišne preiskave brez vsakega naloga, s kršenjem vsakega varstva. Odloki, nanašajoči se na hranitev vojaških predmetov v deželi, kjer je bila vojna, dajejo pretvezo za aretacijo na veliko. Največja barbarska nasilja orožnikov, celo umori brez povoda so na dnevnom redu. In v tem pasu je, vam v strahovit opomin, v neizogibno vašo obsodo, razpaslo po Istri najhujše rokovnjaščество z ropi, napadi in plenitvami. Če ne sprejmete predloga o samoodločbi, kakor ga vam predлага socijalnodemokratska skupina, se izognite vsaj ustvarjanju povodov za bodoči ireditizem, vire neizogibnih vojnih poskrbite, da bo čim manj tujev na oni strani meje, in onim, ki ostanejo, priznajte lojalno in politično enako svobodo, kakor je naša, prav do varstva njihovega jezika v ljudskih in srednjih šolah, pravo uporabe njihovega jezika v njihovih poslih in pred sodiščem, spoštujte jih kot sodržavljane. In če hočete pogasiti sovraščino in rehočete dati izraza svojemu obžalovanju, da se je kršilo državljansko življenje, da so se opnjenale hiše in požigale, da se so razdevale in uničevale knjižnice in organizacije — Slovenom in socialistom, ki so bili žrtve — povrnite po krievu storjeno škodo, ki jim je bila prizadejana po vaši nesposobnosti. Edino na ta način boste ločili svojo odgovornost od fašistovske neodgovornosti, samo na ta način boste prepričani v Trstu in drugje, da igrav ne donaša dobica nikomur.« Zahteval je končno, da naj se takoj razpiše upravne volitve v zasedenem ozemljiju, vporabi naj se avstrijski zakon o državnozborskih volitvah, ki je demokratični in ugajna vsem — naj se odpravi izjemno stanje, ki je prineslo pokrajini toliko zla, in naj se podeli razsežna amnestija.

## Konvencija s Čehoslovaško.

(Izjave čeho-slovaškega zunanjega ministra dr. Beneša.)

= LDU Beograd, 16. avgusta. Danes ob pol desetih je spreljal čehoslovaški minister za zunanje stvari dr. Beneš zastopnike beografskega novinarstva, da jih pojasni politično situacijo. Čehoslovaški poslanec je predstavil novinarje, obozorivši jih, da lahko stavljajo ministru vprašanja, ki se tičajo sedanje politične situacije. Na vprašanja, kakšni motivi so dovedli do konvencije, je odgovoril dr. Beneš, da je glavna svrha te konvencije, da se zagotovi izvrsitev mirovnih pozodb. Saintgermainška mirovna pogodba ni v nevarnosti, ker Avstrija po njej danes ne predstavlja več velike nevarnosti. Nem-

vrašanje. Na vprašanje, ali se je tokom pregovorov dotaknilo vprašanja ravnotežja na Balkanu, je odgovoril, da se o tem vprašanju ni razpravljalo. Gledate rusko-poljskega konflikta je izjavil dr. Beneš, da stoji Čehoslovaška od početka na stališču popolne neutralnosti, smatra, da se Čehi ne morejo vmešavati v notranja russka vprašanja, vrh tega pa smatra od početka, da bi pri Rusih nobena intervencija ne imela uspeha. On ne več nič o tem, da bi bila ententa pri Čehoslovakih ali Jugoslovanih iskala pomoč za Poljsko. Edino pravilna le-taktika neutralnosti, katero bom moralni braniti tudi v tem primeru, ako bi bodisi Madžarska, bodisi Rusija, skušali iti preko našega ozemlja. Gledate svojega potovanja v Bukarešto je izjavil dr. Beneš, da ima isto svrhu, kakor potovanje v Beograd. V Bukarešti bodo razpravljali o vseh političnih vprašanjih, posebno o vprašanjih, ki se nanašajo na Madžarsko in Rusijo. Upa, da bo s Take Jonescijem, s katerim ga veže osebno prijateljstvo, uspešno izvršil svoj posel. O primeru, da bi boljševiki prekoračili romunsko mejo, pravi dr. Beneš, da se ni razpravljalo. Na vprašanje, ali so točne vesti o se-stanku ministrskega predsednika Tušaria z italijanskim ministrom za zunanje stvari grofom Sforzo, odgovarja dr. Beneš, da je bil Tušar kot bolnik na oddihu. Sforza pa je bil v tem času v Rimu ter je izključeno, da bi se bila sestala. Dr. Beneš se je sestal s Tušarem na svojem potovanju v Beograd ter pravi, da se je uveril, da ni na tem ničesar resničnega. — O trgovskih pogajanjih z Jugoslavijo je izjavil dr. Beneš: Vse države vodijo po mojem mnenju preveč nacionalno politiko, kar je iz razvoja razmer po vojni popolnoma umličio. Obe državi pa sta navezani druga ra-drugo ter je gotovo, da se bodo pridobitne zvezze vedno bolj utrijevale. Dalje je govoril gospod minister o notranjih razmerah v Čehoslovaški. Ki so vključeni vseh tukščev povoljne. Ob pol desetih je dr. Beneš končal sprejem, ker se je udeležil kosila pri namestniku ministra za zunanje stvari dr. Ninčiću. Danes ob šestnajstih odpotuje dr. Beneš z ladjo v Oršovo in od tam v Bukarešto.

## Rusko-poljska vojna.

LDU Königsberg, 16. avgusta. (DKU Wolff) Lubavo so zasedli boljševiki, ki prodriajo na črti Strasburg — Lautenburg proti Grudzjadzu.

LDU Poznań, 16. avgusta. (DKU) Načelniki inozemskih misij so v soboto odpotovali iz Varšave in zvečer prispevali semkaj.

LDU Pariz, 15. avgusta. (DKU) V izjavi, naslovljeni v »Humanite«, ki jo je prejel od Kamenjeva londonski dopisnik lista, se obrača predsednik ruske misije proti vesteim francoskih listov, češ da namerava sovjetska vlada pri mirovnih pogajanjih s Poljsko staviti pogoje v prilog Nemčiji. Izjava pravi: 1. Sovjetska vlada ni niti z Nemčijo, niti z nobeno drugo državo sklenila dogovora, ki bi šel direktno ali indirektno proti Poljski. 2. Poljskom stavljeni pogoji ne vsebujejo ničesar o odnosajih med Nemčijo in Poljsko, niti o mejah med njima. 3. Sovjetska vlada zavrača vsako misel, da bi zmaga nad poljskimi imperialisti služila ojačenju militarizma v Nemčiji ali katerikoli drugi državi.

LDU Varšava, 16. avgusta. (Brezično) Frontno poročilo od 15. avgusta: Naš protinapad na severu napreduje. V varšavski okolici je sovražnik 14. avgusta trdrovratno napadel Zegrze, Radimin in Okunjev. Ti kraji so večkrat prešli v last enega drugega. Radimin je 15. avgusta opoldne končno postal na naših rokah. V okolici Holma in Hrubiešova smo dosegli vrsto važnih uspehov. Južno od teh krajev pa se je posrečilo sovražniku zavzeti Sokal. Brody smo po načrtu izpraznili in odpeljali zleznički material.

### BITKA ZA VARŠAVO.

LDU Pariz, 15. avgusta. (DKU) Posebni poročevalci »Matina« javljajo iz Varšave: Velika bitka za Varšavo je pričela. Prva faza ni bila ugodna za Poljske, ker je pri Poljskih odpovedal en regiment. Prepuščiti so morali važno postojanko pri Radzminu, vendar pa se je tukih dneva vzpostavilo ravnotežje in postojanko so oteli rdeči vojaki, ki je imela pri tem težke izgube. Poljske čete so dosegle uspeh, veden za celotno obrambno črto. Izid bitke se odloči v štirih dneh.

LDU Varšava, 15. avgusta. (D. K. U. — Wolff) Frontno poročilo: Na severnem ozemljiju postajajo boji s prodirajočim sovražnikom veden bolj resni. Na ozemljju Plonzk smo pričeli s protiofenzivo in smo pri tem razbili tri boljševiške polke ter vjeli 230 Rusov in zaplenili nekaj-

ko strojnih pušč. V odločnem napadu je dosegel 2. ulanski polk popolno zmagu nad prodirajočimi sovražnimi oddelki. Dosedanji potek naše akcije je zadovoljiv. V odseku vzhodno od Varšave je pričela 3. in 16. rdeča armada prodirati. Obe armadi imata strogo povelje, zavzeti glavno mesto. Nadaljujemo preureditev naših čet, določenih za obrambo.

LDU London, 16. avgusta. (DKU) Daily Express poroča iz Varšave, da je nad 300.000 prebivalcev zapustilo Varšavo. Francoska in angleška vojaška misija se nahajati še vedno v mestu.

### WRANGLOVO PRODIRANJE.

LDU Pariz, 15. avgusta. (Pres-biro Beograd) Brezična brzjavka, ki je došla v Pariz,javlja, da je general Wrangel po osmih dneh ljutje borbe končno porazil 13. rusko armado, ki je v velikem neredu. Vpelj je 4000 boljševikov in vplenil veliko množino vojnega materijala. Vojska generala Wrangla obstrelije sedaj lokoč Očakov, da prodre do ustja reke Dnjepra. Wrangel je sklenil sporazum z več kozaškimi hetmani iz dronskega in astrašanskega ozemlja. Menijo, da se bo Wranglovo vojski pridružilo še kar 100.000 kozakov.

### ANTANTA, AMERIKA IN RUSIJA.

LDU Pariz, 15. avgusta. (Pres-biro Beograd) Millerand je sestavil dolgo noto ameriški vlad kot odgovor na njeno objavo, ki jo je poslala zavezniškim vladam po italijanskem poslanstvu. V noti je odkrito označeno stališče francoske in angleške vlade glede vprašanja postopanja proti sovjetski Rusiji. Nota pravi nadalje, da se Rusi ne namejavajo ozirati na neodvisnost Poljske in da je nemogoče, smatrati sovjetsko vlado za redno vlado in imeti z njo uradne zvezze. Francija je pripravljena odobriti sklenjeno premirje med obema vojujočima se državama s pogojem, da se ozira na pravice poljske države, kakor tudi načelo, ki ureja življenje narodov in njih medsebojne odnosajo. — Prepis tega odgovora so dobili vsi diplomatski veliki Evrope, da ga predložijo svojim vladam.

LDU Pariz, 16. avgusta. (DKU) Petit Parisien poroča iz Londona, da poudarja Kamenjev v pismu, ki ga je naslovil na Lloyda Georgeja, da se spričo sovražnosti francoske vlade, ki je sklenila s poljsko vlado zvezzo, onemogoča sovjetski vladu udeležba na mednarodni mirovni konferenci, vsled česar glede vprašanja postopanja proti sovjetski Rusiji. Nota pravi nadalje, da se Rusi ne namejavajo ozirati na neodvisnost Poljske in da je nemogoče, smatrati sovjetsko vlado za redno vlado in imeti z njo uradne zvezze. Francija je pripravljena odobriti sklenjeno premirje med obema vojujočima se državama s pogojem, da se ozira na pravice poljske države, kakor tudi načelo, ki ureja življenje narodov in njih medsebojne odnosajo. — Prepis tega odgovora so dobili vsi diplomatski veliki Evrope, da ga predložijo svojim vladam.

### KONSTANTINOVI AGENTI.

LDU Beograd, 16. avgusta. (Pres-biro Beograd) Atentatorji na Venzelosa je došlo vsled vesti o atentatu na Venzelosa, je prišla razburjena množica pred stanovanje prejšnjega ministrskega predsednika Skuludisa in mu je požgala vse počitstvo. Nekatere voditelje opozicije so zaprli, ker jim očitajo, da so v zvezi z atentatorji. Prejšnji poslanik v Petrogradu Dragumis, ki je poskusil ubežati, je bil ustreljen.

### GLASOVALNO OZEMLJE MA-RIENWERDER IN ALLENSTEIN.

LDU Pariz, 16. avgusta. (Brezično) Glasovalno ozemlje okoli Marienwerderja je bilo dne 13. t. m. okoli Allensteina pa danes vrnjeno nemškim oblastim.

pomoč. Tatova sta med tem s silo zbežala.

**Za obrambo in za napad.** Dne 12. t. m. je na Sušaku slavila brigada Lombardi obletnico neke svoje zmage, za katero nihče na svetu ne ve. Govoril je tudi general Facini. Rekel je, da je gledal, ko so vojaki kopali okope na črti, s katere se vidi na Sušak ter da se mu je zdelo, da je v očeh vojakov vprašanje: »Oče, ali je ta posel za brambo ali za napad?« Za obajo je odgovoril general. »Vedetač pristavlja, da so te besede naredile na vojake in častnike izvenreden vti. — Ldu.

**Kazen za greh.** Iz Trsta poročajo: Šorljeva kavarna »XXX. ottobre«, prej »Commercio«, ki se je ponovno otvorila s faštovskim banketom, je danzadnem temeljito prazna. Naše občinstvo absolutno ne prestopi več praga te kavarne. Šorlju, ki se je itak že napolnil žepo z našim denarjem, sicer radi tega ne bo ravno treba beračiti, ali v pouk mu pa le bodi, da je Jugoslovan sicer zelo dobroščen, takih grehov pa da ne odpušča nikdar. Naj bi le še bližnja in daljna okolina storila enako s Trstom, naj bi ustavila dovoz živil, zlasti mleka, pa bi laški nacionalci kmalu začeli piskati drugo pesem!

**Lahni požigajo.** LDU. Reka, 16. avgusta. V petek ponoči so italijanski vojaki začigali gozd pri Kostreni-Sv. Luciji. Požar se je v kratkem času razširil na kompleks nekoliko kilometrov. Šele, ko je začel požar uničevati gozd s svojo elementarno silo, so začeli italijanski vojaki gasiti ogenj. Se to malo drevja, kar ga ni poškodoval italijanski vandalizem, je na ta način uničenega. Od demarkacijske črte dolje vse, kar so Italijani zasedli, golo in pusto. Ti goli kraji spominjajo na dnevne beneške ekspedicije, ko so tudi Benečani pustoshi po Krasu, ki si klub vsem stoletnim napornom, še danes ne more odpomoci. Ta italijanska okupacija bo v teh krajih pustila globoke sledove.

**Reške avanture.** Po vestež z Reke se je na skupščini, ki se jo je udeležilo nad 10.000 ljudi, proglašila neodvisnost mesta Reke.

**Italijanski protestantizem.** LDU. Reka, 16. avgusta. Tu je imel evangeljski pastor protestantske cerkev v Opštji predavanje o italijanskem protestantizmu. Predavatelj namerava čim prej imeti še eno predavanje, na katerem bo razlagal veliko socialno in moralno delo, ki ga je izvršil italijanski protestantizem v Tridentu in v Julijski Benečiji.

**Mine.** LDU. Reka, 16. avgusta. Pristaniški urad javlja, da se še vedno pojavljajo posamezne mine, ki do časa še ogrožajo parnike.

nicesar. Kot prosti državljanji imamo vsi pravico, da se združimo v organizacijah, ki varujejo naše koristi. Krivo pa je, ako misili našemnik in njihovi voditelji, da je pohleplost hišnih posestnikov kriva sedanjih nevdružnih razmer in da je za to potrebna protiorganizacija.

1.) Oglejmo si stanovanjsko b e d o. Kdo jo je zakrivil? Vsi vemo, da vojna, torej ne hišni posestniki, ne našemniki. In kako bi se stanovanjska beda dala omejiti? Edino z zidanjem barak, oziroma stanovanjskih hiš. Kar sta doslej ukrenila v Ljubljani državni stanovanjski urad in poverjeništvu za socijalno skrb, je manj kot nič, ker deloziranje nekaterih strank in nasilna vselitev protežerancev je brezplodno, oblasti nevredno delo, ki ne pridobi niti enega novega stanovanja. Tudi Stanovanjski fond oziroma Stanovanjska zadruga itd. še niso stanovanja. Ako je hotela vlada pospešiti zidavo hiš, bi bila morala pred vsem zidati s a m a z svoje uslužbence, če drugače ne, vsa barake. Zasebnikom pa bi bila morala omogočiti zidanje z olajšavami glede stavbnih predpisov in davčnih obveznosti ter posredovati pri dobavi stavnega materialja in delavskih sil. Dala pa je mesto tega hišne posestnike in našemnike (zapomnite si to!) v oblast Stanovanjskemu uradu in Poverjeništvu za socijalno skrb, ki sta v dobi svoje obstoja uničila v ljudeh še tisto malo volje in veselja do zidanja, kar ga je pustila vojna.

Kdo bo tudi zidal hišo, ako naj potem drugi razpolaga z njegovim imetjem? Še te, ki stojijo sedaj, se bodo podre, ako bo Stanovanjski urad gospodaril v njih. Dokler so hišni posestniki sami oddajali stanovanja, niso našemniki čutili potrebe, ustanoviti si lastno društvo. Potreba je nastala sedaj, ko vsled persekcij navedenih oblasti trpimo vse.

2.) Povisite stanarine. V vojni dobi so se zvišale vse cene do neverjetne višine. Najcenejša so ostala stanovanja. Zato se je mnogo hišnih posestnikov, zlasti manjših, moralu zadolžiti, da so mogli vzdržati neznosno draginjo. Hiše se niso popravljale, vsaj v zadostnem obsegu ne tako, da je veliko stavb celo zanemarjenih. Popravila so dandanes silno draga. Večina hišnih posestnikov tega ne zmora sama. Doseči se bo dalo to le s sodelovanjem vseh faktorjev, tudi našemnikov, ako nočejo, da se jim nekega dne zruši streha na glavo. Povisanje stanarine je torej neizogibno. Zato pa naj se našemniki združijo ne kot nasprotniki hišnih posestnikov, ampak kot njihovi zavezniki, da se skupno izkopljemo iz stanovanjske bede in ohranimo svoje domove.

Iz krogov hiš. posestnikov.

## Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. avgusta 1920.

**Slovenke, v Maribor!** Na vabilo mariborskega ženstva pozivlja »Splošno slovensko žensko društvo« v Ljubljani napredne Slovence vse Slovenije, da se v čim največjem številu udeleže v narodnih nošah prvega pokrajinskega zleta Sokolskega Saveza ŠtS v Mariboru dne 29. avgusta. To je po vojni prva velika prireditev naprednih Slovencev. Slovenke, sestre, agitirate vse povsod, da vas pride prav mnogo v narodnih nošah! Pokažimo še nedavno »nemškemu« Mariboru, da nas je dosti in da zmoremo kaj! Sestavite skupine! Vožnja na vseh progah je polovična. Za stanovanja poskrbi mariborsko ženstvo. Stevilo udeleženk je javiti čim preje, najkasneje pa do 23. avgusta tajništvu »Splošnega slovenskega ženskega društva« v Ljubljani, Rimsko cesta 20.

— Čudno, kako se zлага vse z željami in zahtevami Nemcev! Iz Celovca nam poročajo: V zadnjih dneh so koroški Nemci po svojih listih in med ljudstvom razširili vest, da sta bila Ivan Jaritz in Jos. Krassnig, ki sta bila ob svoji vrnitvi v pas A aretirana in prepeljana v zapore deželnega sodišča v Ljubljani, na ukaz plebiscitne komisije izpuščena na svobodo. To so Nemci razbobil kot svoj uspeh in naš poraz. V resnicu pa je stvar čisto drugačna. Plebiscitna komisija, ki stoji na stališču, da ima nad plebiscitnim ozemljem, ki še ne pripada naši državi, ne Avstriji, ona najvišje oblast je zahtevala le, da se brez nenege dovoljenja ne sme nihče s silo odpeljati iz tega ozemlja. Zato bi se bila moralna tudi Jaritz in Krassnig od ljubljanskega deželnega sodišča vrniti v zapore okrajnega sodišča v Borovljah. Ako bi se bila ta zahteva izpolnila, bi oba osumljenci gotovo še danes sedela v zaporih v Borovljah. Deželno sodišče pa je zadevo hitro preiskalo in ker je državni pravnik izjavil, da nima povoda postopati proti njima, je kratkomalo oba izpustilo na svobodo. Interesantno pri tem je tudi to, da je bil Krassnig zasledovan in aretiran na podlagi pismene ovadbe nemške priče, osvojen pa vsled izpovedi dveh slovenskih hrič Krassnig in Jaritz se imata torej zahvaliti za svojo svobodo le naši justici in slovenskim pricam.

Najemnikom stanovanj v premislek. Listi vabijo našemnike stanovanj k pristopu v »Društvo stanovanjskih najemnikov«. Proti temu društvu, pismeno

— Tudi to je pravično. Ne prijemajte požigalcev! Pred tremi dnevi so prišli k nekemu posestniku v Tinjah, ki ima menda tudi tobarko, trije ljudje, ki so ga oropali vsega. Danes so mu začgali hišo. Taki primeri so od časa, odkar je dovoljen promet preko demarkacijske črte, zelo možijo.

— Nemški teror na železnicah. Iz Velikovca se nam poroča: Odkar je demarkacijska črta odprta, se opaža zelo močna uporaba vlakov od postaje Grabščaj. Vse polno nemškega prebivalstva, večinoma iz Celovca, se vozi nakupoval živila v notranjost cone A. Vsi ti se vračajo zopet z vlaki do Grabščaja in hodijo potem peš v Celovec z nabasanimi nahrbtniki. V zahvalo za dobrijega živila agitirajo proti Jugoslaviji in so v par dneh naše popustljivosti postalni že tako prednini, da v vlaku očitno zmerjajo Slovence kot »windische Hunde« in kriče: »Nieder mit den Windischen!« To se je na pr. zgodilo dne 10. avgusta pri vlaku št. 419, ki pride v Grabščaj ob 19. uri. Ker v vlakih dozdaj ni nobenih organov, ki bi nadzorovali potnike, bo slovensko potujoče občinstvo kmalu popolnoma izročeno brez vsega varstva nemškemu teritoriju, ali pa bo moralno samo napraviti red.

— Poziv vsem vpokojencem, invalidom in vdovam južne železnice. Pozivamo tem potom vse imenovane, da se v največjem številu vdeleže v nedeljo dne 22. t. m. ob 10. uri dopoldne sestanka v Mestnem domu v Ljubljani. Da tam javno zahtevamo od centralne vlade, da se nam dalo takoj draginjske doklade, kakršne imajo vpokojenci državnih železnic in tudi za nazaj, da se dajo draginjske doklade tudi vsem tistim, kateri imajo rente za nezgodne: ker s tem poviškom katerega smo dosegli 1. maja letosnjega leta se mi ne moremo preživljati. Tisti pa kateri imajo samo rente za nezgodno niti tegova poviška niso deležni. Končno se hčemo obrniti na trboveljsko družbo, da nam da nekaj vagonov premoga brezplačno. To vzpričo tega, ker smo tri dolgo vrsto let s svojo službo tudi omenjeni družbi pripomogli, da se tako lepo razvitala. Blizu se zima in mi smo brez vseh sredstev in zadolženih čez glavo; raztrgani in lačni ji gledamo nasproti. Na tem sestanku se bomo pogovorili, o nadaljnji korakih, v dosegu naših zahtev. Začasni odbor.

— Ponarejeni tisočirske banke. Iz Milana se poroča: Pri tukajnji podružnici Italijanske banke (Banca d' Italia) so našli pri štetju tisočirske bankevekcev okoli 20 komadov tako dobro ponarejenih, da jih je bilo silno težko razločiti od pravih. Spoznajo se pa pri tem, da na zadnji strani oni dve ležeči ženski v medaljonku poleg bele znamke z besedilom »decreto ministeriale itd.« niste beli, kakor na pravih bankovcih, temveč enako črasti, kakor medaljonček sam. Nadalje imata na dobrih bankovcih oni dve ležeči ženski nogi prekrizani, na ponarejenih pa to križanje nog ni izvedeno popolnoma in telo žensk se končuje kakor pri sirenih z enim samim udom. Ponarejeni bankovci imajo na sprednji in zadnji strani tiskan ministeriški odlok dne 23. marca 1912 (decreto ministeriale 23. marca 1912). Kakor se zdi, so ponarejalci moralni ukrasti papir za bankovce, ker drugače ponaredba ne bi mogla uspeti tako dobro.

— Tudi vozni listi se podraže! Generalna direkcija neposredni dakov ni dovolila, da bi se vozni listi na Slovencu še nadalje tiskali v Ljubljani, češ, da preskrbi v Beogradu enotne listke za vso državo. Ker teh novih voznih listov še ni, in je zaloga tukajšnje finančne uprave skoro pošla, je delegacija ministrstva finance v Ljubljani v interesu prometa moralna odrediti, da se smejo do preklica uporabljati poleg dosedanjih voznih listov s slovenskim in srbo - hrvaškim besedilom v cirilici tudi staro vozni listi z nemško - slovenskim besedilom. Toda nate se prilepijo sedaj veljavni koliki dinarske vrednosti po 15, odnosno 60 para! Cena teh starih voznih listov, na katerih nima vtičnjeni kolek nikake veljavne, znaša 10 vin. za komad.

— V območju poštnega in brzjavnega ravnateljstva v Ljubljani je razpisanih 48 mest poštnih praktikantov. Predlogi za sprejem v to službo so: 1. Dovršena srednja ali tej enakovredna šola z zeloščitnim izpitom; 2. jugoslovensko državljanstvo; 3. državljanska in moralna neomadeževanost; 4. doseženo 18. starostno leto; 5. dokaz telesne in duševne sposobnosti (izpričevalo okrajnega zdravnika) in 6. dokaz, da je prosilec zadostil vojaški in službeni dolžnosti (18 mesecev aktivne službe). S prilogami opremljene in kolkovane prošnje naj se

vlože pri poštnem in brzjavnem ravnateljstvu za Slovenijo v Ljubljani. Rok poteče s koncem tega meseca.

— Razglas glede izdaje novih poštnih znakov. Tudi za one dele kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev, kjer so še v prometu poštne znamke v kronske veljavi, je sedaj pripravljeni nova izdaja znamk v državni veljavi. Znamke in poštne vrednosti v kronske veljavi se smejajo uporabljati za frankiranje korespondence ali zamenjati za znamke nove izdaje do dne 30. septembra t. l. Po tem roku se znamke in poštne vrednosti v kronske veljavi ne bodo smeli več uporabljati za frankiranje poštnih poštiljki, niti se bodo mogli več zamenjati.

— Nova telefonska zveza. Že nekaj določnih dneh se dela na vstopljivosti nov telefonske zveze med Beogradom in Zagrebom. Nova proga bi imela v bližini javnega stranišča Foglerju naemknat priložno slabo. Spodrsni je in z glavo zadel ob železno mostovo ograjo tako nesrečno, da si je prebil črepnjino na desnem čelu ter začel silno krvaveti. Ostal je na licu mesta mrtev. To je zunanj znak njegove tragidne smrti. Umetno, da je takoj k ponesrečenemu pridrvela številna množica radovednega občinstva. Mrtevec so pravili na mali prostor pred pisoarjem ter dolgo čakali na zdravniško komisijo, akoprem so policijski službojci organi bili takoj na licu mesta. Okoli osme ure zvečer se le so odpeljali z voziškom ponesrečenemu v mrtvašnico pri Sv. Krištofu, ko je dr. Ilner bil ugotovil nastop takojšnje smrti. Tvečka Uher je brzjavno obvestila rodbino o tragidni smerti. Pri njem so našli nad 8000 K.

— Marlborška trdvka F. G. razpoljila slovenskim trgovcem sledče tiskane ponudbe: »Brez zvezze vam ponudim: salonske metle v poznavnih lepih mirne dobe; ščetke za tleh iz slame; iste iz čiste korenje; ščetke za mazilo iz konjske lase; britke (tvrdka misli grekne) soli brez zaboj; paprika sladke; pečino perper; Plačilo brez odbitka naprej ali na povzetek. Pričakujem vaše imenitne naloge in beležjam se s spoštovanjem F. G. — Kupujem! Začimbam, čaj, šokolado, pokost, strd, olej, prazne žake in prosim za ponudbo. — Slovenski trgovci zavrnite vsako tako ponudbo in kupujte pri tvrdkah, ki dopisujejo vsaj pravilno slovensko!

— Surov invalid. Skrajno suror in nasilen je invalid Ivan Pavšič iz Vodmata. Včeraj zvečer je preselil v Gornjo Radgono. Niegov uradni naslov se glasi: »Davčni urad v Gornji Radgoni.« Administrativno je podrejen davčnemu okrajinemu oblastni v Ljutomeru.

— Gremij trgovcev in pogorelcov v Jeseniu. Dne 4. avgusta t. l. je požar upenil v Jeseniu, obč. Hotič pri Litiji, hišo, gospodarska poslopja in vso opravo petim posestnikom in enemu gostu. Pogorelci se nahajajo v načelnihi bedi. Gremij trgovcev v Ljubljani prosi svoje člane, da prisluščijo tem bednikom na pomoč s primernimi darili najpotrebejšega blaga, kakor manufature, perila, železa za stavbe, ter pošljajo da darila na načelnika pomožnega odbora, župana Franceta Drnoška v Hotiču pri Litiji.

— Državna posredovalnica za delo (Podružnica za Mursko Šebo in Prekmurje). Na razpolago so delavne moči, trgovski, mesarski, kleparski in strojni ključavniki, pomočniki, poljski in navadni delavci in delavke, tovarniški delavci, služkinje in hotelske sobarice, vajenci vsakega dela. Vse cenjene delodajalce se vključno naproša, da se čim prej zglašijo ustemo ali pismeno pri podružnici za Prekmurje. Pri pombe je bila s spoštovanjem F. G. — Kupujem!

— Aretacija. Burno in težko preteklost ima Franja Stropnik. Baje je bila vzgojiteljica pri raznili grofovskih in baronovskih rodbinah. Sedaj je bila aretrirana na Jesenicah, ker je na kolodvoru in v restavraciji psovala policijskega komisarja K., in zabavljala čez Jugoslavijo, izražajoč simpatije Italijanom in Nemcem.

— Istrrena prošnja. Aktivna uradnica južne železnice, Ljubljancankaj, katero je stanovanjski urad, čeravno bolejno, pred zimo s služkinjo vred neusmiljeno na cesto vrgel in ki si je v železniškem vagonu nakopala težko bolez in se nahaja še v bolnišnici, prosi, da se izkrene milosrčne hišne posestnike, da ji prepuste stanovanje s kuhinjo. Blagohotne ponudbe na uredništvo.

— 100 vagonov premoga je bilo v naši sobotni notici o premogu za uradnike napisano. Kakor je občenito znano, je pa dovoljenih po produktivni ceni 455 K v celom 1000 vagonov premoga za uradništvo in 1000 vagonov za revne sloje po 400 K. Pomota je bila očvidna.

— Iz voza med vožnjo čez Št. Vid pri Ljubljani izgubila se je v nedeljo zvečer dne 15. t. m. črna moška zimska suknja. Pošten najditelj naj je odda priznanje kapetanu Milovanoviću, Ljubljana, 40. puk, 3. četa, 2. bataljon.

## Sokolstvo.

— Odsek telovadnega društva Sok

## Najnovejša poročila.

KRIZA REŠENA.

LDU. Beograd, 16. avgusta. Včeraj dopoldne in popoldne je imel Narodni klub sejo, na kateri je sklenil, da podpiše protokol sporazuma za sestavo novega koncentracijskega kabineta. Sklepi so bili nato sporočeni ministrskemu predsedniku dr. Vesniču, ki je posest zatem regenta in mu poročal o dosegih uspehih za sestavo nove vlade. Pričakujejo, da bo nova vlada dr. Vesniča utri dopoldne zaprisežena. V političnih krogih trdijo, da bo v novem ministrstvu prevzel mesto Ljube Davidoviča listnico ministra za notranje stvari Milorad Draškovič, namesto dosednjega ministra Stojsana Protiča pa listnico ministra za konstituanto dr. Mušički, odvetnik v Pančevu.

LDU. Beograd, 16. avgusta. Danes dopoldne ob 10. sta bila pri dr. Vesniču v min. predsedništvu min. Pribičević in Markovič kot zastopnika demokratskega kluba radi poročil o poslednjih sklepih v posameznih klubih. Malo pozneje sta došla k min. predsedniku dr. Vesniču in dr. Korošču in dr. Drinkovič. Ob pol 7. zvečer je bila plenarna seja, v kateri se je končno veljavno rešilo vprašanje nove vlade.

BAN DR. LAGINJA PRI REGENTU.

LDU. Beograd, 16. avgusta. Danes je bil hrvatski ban dr. Liginja sprejet od regenta prestolonaslednika.

ka Aleksandra v avdijenci. Regent je dalje časa konferiral s hrvatskim banom. Jutri popoldne se ban dr. Liginja vrne v Zagreb.

### MINISTER DR. BENEŠ.

LDU. Beograd, 16. avgusta. Češkoslovaški minister za zunanje stvari dr. Beneš je posestil včeraj ministarskega predsednika dr. Vesniča in namenstnika ministra za zunanje stvari dr. Ninčića. Opoldne je bil pri dr. Vesniču v vili na Topčiderskem brdu na čast češkoslovaški misiji obed, sreči na na dvoru pri regentu na čast g. ministru dr. Benešu in češkoslovaškem generalom. Pri obedu so bili prisotni vsi naši ministri in pomočnik načelnika generalnega štaba general Pešić. Danes ob pol 10. je sprejel minister dr. Beneš beograjsko časnikarje, katerim je podal znano izjavo o političnem položaju. Danes je namenstnik ministra za zunanje stvari dr. Ninčić preidel dr. Benešu na čast obed v častniškem domu. Popoldne je minister dr. Beneš odpotoval preko Oršove v Bukarešto.

### VARŠAVA PRED PADCEM.

LDU. London, 16. avgusta. (DKU, Reuter). Rdeče vojske prodriajo v koncentracijski smeri proti Varšavi; zavzete so na vzhodu Wengrow, in na jugovzhodu Lukov. Prodriajo tudi na ozemlju. Po zadnjih vesteh je bojna črta oddaljena 16 milij od Varšave. Kakor se čuje, bodo boljševiki skušali danes zavzeti Varšavo.

LDU. Amsterdam, 17. avgusta. (DKU, Wolff). »Times« poroča iz

Kovna, da javila štab 4. rdeče armade v Vilni, da so 15. t. m. zasedle Varšavo rdeče čete. (Opomba Dun. kor. urada: Potrdila o resničnosti te brzovjake še ni od nobene druge strani).

### Gospodarske vesti.

— g Osnivanje Saveza industrijalaca špirita u Kraljevstvu Srbija, Hrvata i Slovenaca. Mnogostruki zajednički interes špirite industrije ponukale su industrijele špirita, da osnuju gore spomenuti savez. — Osim svoje poglavite dužnosti unapredjivanja špirite industrije, zastupanja zajedničkih interesa prema vlastima pripada mu povoljna oskrba široke publike sa produktima te industrije. — Uslijed lošeg nejednakog rasporeda tvornice te struke u kraljevstvu, događa se, da su pojedine pokrajine u izobilju sa špiritem obskrbljene, dočim druge predjele na istom produktima oskudjevaju. — Jedna od najoličnijih svrha tog saveza je, da se i za izjednačenje ponuda i potražnja u špiritnoj struki pobrine, stoga se trgovine špiritne struke do zmanjstava menjaju, da se za slučaj, ako si ne bi mogli špirita sami nabaviti — obrate na gornji savez, koji će im tvornicu označiti, koja će ih sa pristopom snabdevati. Sjedište saveza industrijalaca špirita je u Zemunu, Tošin bunar ulica br. 5.

— g Mestni magistrat celjski je poslal gremiju trgovcem v Ljubljani slediči razglas: »Mestna občina celjska proda najvišjemu ponudniku približno 500 m<sup>2</sup> dobrega, do prvovrstnega bukovega stavbnega lesa iz mestnih gozdov na Vipoti pri Celju, bodisi na deblu, bodisi na celjski kolodvor postavljenega. Les se dobavi do novega leta 1921. Ponudbe je do konca meseca avgusta

1920 nasloviti na mestno občino celjsko. Podrobnosti pojasnjuje mestni magistr celjski.

### Turistička in sport.

#### Concours hippique.

V nedeljo 15. t. m. vršil se je na dirlakišču v Ljubljani prvi concours hippique, sportna prireditve, kakršne doslej letos še ni bilo. Prvo točko je tvojilo premovanje toplokrvnih jahalnih konj. Jahale so dame in gospodje. Izmed 15 tekmecev in tekmovalk, ki so nastopili v dveh skupinah, je dobil prvo dirilo kapitan Seunig Vlad, drugo g. dr. Bogdan Derč, tretje major generalnega štaba Anton Lokar, četrto g. Malenšek Josip in peto poročnik Knežević. Ocenjevala se je pri tem podoba, sedlanje, užanje, hoja v koraku, hoja v trabu in hoja v galopu. Poleg že omenjenih, ki so prajeli častna dirila, je razsodišče izreklo priznanje še gdčni. Miri Knezevi in gdčni. Anici Zubakovčevi. Konjski material je bil izredno lep. Sledilo je skakanje čez 8 zaprek in sicer: pleten plot 1 m 10 cm visok, zid 1 m visok, 1 m širok, pregrajo iz lesa 1 m visoko, vrata v živi meji 3 m 50 cm široka, cestni profil: 2 po 1 m 50 cm široka jarka v razdalji 6 m, zagrajeno pot: 2 po 1 m visoki živi meji na razdalji 6 m, živo mejo 1 m 20 cm visoko in jarek z vodo, 3 m širok, pred njim 60 cm visoko šibje. Dolžina preko 600 metrov. Čez vse zapreke so moralni preskočiti tekmovalci v galopu. Ta točka je vzbudila splošno pozornost. Udeležilo je 8 tekmovalcev in so dosegli uspehe: g. poročnik Knežević prvo častno dirilo komande dravske divizijske oblasti in 3000 K.; g. kapetan Vladimir Seunig z »Meteorjem« drugo in s »Karčem« tretje častno dirilo. Nato je

Glavni urednik:  
Rasto Pustoslemšek.  
Odgovorni urednik:  
Božidar Vodeb.

### Naznanilo.

Naznanjam, da sem prevzel od tvrdke p. Heinrichar, lesna Industrija, Škojska Loka, zastopstvo za prodajo in polaganje parketov. Priporočam se torej za dohovo in polaganje hrastovih in bukovih deščic, katere imam vedno v zalogi. Delo solidno. Cene konkurenčne. Prevzemam tudi vsa ponavila in struženje starih podov. — Ciril Primoz, zidarstvo in polaganje parketov, Ljubljana, Trnovski pristan 4.

Nova partija

### gonilnih jermenov

došla.

Dobavlja: »Drava« lesna trgovska in industrijska delniška družba Maribor.

### Ivan Mohorič

krojaški mojster

Ljubljana, Sv. Petra cesta 6

se priporoča slavnemu občinstvu za vse v njegovo stroko spadajoča dela, kakor tudi popravila in obračanje oblek. Zagotavlja se izborna in nagla postrežba.

Zdaj je čas popravilla!

### Ljubljana-Beograd

in nazaj potuje zanesljiva trgovska naobražena oseba tedensko. Pojasnila daje in sprejema event, naročila do sobote popoldan itd. Anončni zavod DRAGO BESELJAK, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje štev. 5.

### Anton Kovačič

tovarna peči in štedilnikov

Vič štev. 14

Gospodetska cesta štev. 6.

Popravila se izvršujejo solidno in po primerni ceni. 6104

### Kuharico

POZOR!

K. Worsche, Maribor

Gospodsko ulica št. 10,

Pozor!

veletrgovina z manufakturnim blagom pripravila svojo bogato zalogo po znižanih cenah.

### Došlo angleško sukno

za moške obleke, elegantični vzorci po solidnih cenah. — Prva Kranjska razpoljaljnica

Schwab & Bizjak, Ljubljana, Dvorni trg 3.

### F. Rossi-Rijeka

veletrgovina zemaljskim proizvodima i brašnom

Telef. Interurb. br. 21. podružnica - RUMA. Brz. Rossi - Ruma.

Prodaje: kukuruz, pšenica, zob, raž, ječam, napolici i brašno, u kolodvor Ruma.

4. stran.

4. stran.

Najnovejša poročila.

KRIZA REŠENA.

LDU. Beograd, 16. avgusta. Včeraj dopoldne in popoldne je imel Narodni klub sejo, na kateri je sklenil, da podpiše protokol sporazuma za sestavo novega koncentracijskega kabineta. Sklepi so bili nato sporočeni ministrskemu predsedniku dr. Vesniču, ki je posest zatem regenta in mu poročal o dosegih uspehih za sestavo nove vlade. Pričakujejo, da bo nova vlada dr. Vesniča utri dopoldne zaprisežena. V političnih krogih trdijo, da bo v novem ministrstvu prevzel mesto Ljube Davidovič listnico ministra za notranje stvari Milorad Draškovič, namesto dosednjega ministra Stojsana Protiča pa listnico ministra za konstituanto dr. Mušički, odvetnik v Pančevu.

LDU. Beograd, 16. avgusta. Danes dopoldne ob 10. sta bila pri dr. Vesniču v min. predsedništvu min. Pribičević in Markovič kot zastopnika demokratskega kluba radi poročil o poslednjih sklepih v posameznih klubih. Malo pozneje sta došla k min. predsedniku dr. Vesniču in dr. Korošču in dr. Drinkovič. Ob pol 7. zvečer je bila plenarna seja, v kateri se je končno veljavno rešilo vprašanje nove vlade.

BAN DR. LAGINJA PRI REGENTU.

LDU. Beograd, 16. avgusta. Danes je bil hrvatski ban dr. Liginja sprejet od regenta prestolonaslednika.

Proda se hiša v bližini restavracije Amerike na Glinčak št. 67.

Oferete na upravnštvo lista pod 6170.

Moško kolo, malo

rabiljeno se proda. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda.

Elegančna kredanca iz orehovega lesa marmorno ploščo s starom slogom je naprodaj. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda.

Ogleđaj s krasnim okvirjem velikost brez okvirja 57 × 78, je na prodaj. Naslov pri uprav. Slovenskega Naroda.

Opremljeno sobo išče železniški uradnik. Ponudbe pod 6121 na uprav. Slov. Naroda.

Muška obleka ševelj, rjava za srednje velikosti, skoraj nova za 1800. — K takoj radi odpotovanja na prodaj. Hotel Wilson soba št. 16. 6201

Blagajniška miza (Sitzkassa-Pudel) se prodaja. Natančne poizvode v knjigarni ig. pl. Kleincmayer & Fed. Bamberg, Ljubljana. Miklošičeva 16. 6195

Lepo stanovanje dobi takoj kupec lepe hiše z vrtom na krasnem prostoru v Rožni dolini. Naslov pove upravnštvo Slov. Naroda.

Perica vajena boljšega likačnega se išče za graščino na Gorenjskem. Plača po dogovoru. Ponudbe pod 6221 na uprav. Slov. Naroda.

Kredanca, nato ploščo za jedilno sobo, lep dekoracijski divan in srebrno jedilno orodje za šest oseb se ceno proda. Dušajnska cesta 6, slasčitarna.

Zapustila nas je dne 16. avgusta 1920 ob pol 21 uri in se preselila med nebeske krilatce najina ljubljena.

## Anica.

Pogreb se vrši 18. avgusta 1920 ob 4. uri pop. iz mrtvačnice Sv. Krištofa na pokopališču k Sv. Križu.

Jugljana, 17. avg. 1920.

Leopold in Marjanca Primorčič roj. Karlin.

Brez posebnega obvestila.

Načelstvo Nakupovalne zadruge za konzumne in proaktivne zavode v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je nenadoma preminil včeraj njen član nadzorstva gospod

Adolf Fogler  
veletrgovec in lastnik premogokopa.

Blag mu spomin!

V Jugljani, dne 17. avgusta 1920.